

Brusel 2. června 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	2. června 2022
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	8980/22
Předmět:	Osmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti: závěry Rady o sdělení k osmé zprávě o soudržnosti „Soudržnost v Evropě do roku 2050“ – závěry Rady (2. června 2022)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady k osmé zprávě o hospodářské, sociální a územní soudržnosti nazvané „Soudržnost v Evropě do roku 2050“, kterou schválila Rada pro obecné záležitosti (soudržnost) na svém 3875. zasedání dne 2. června 2022.

Závěry Rady o sdělení k osmé zprávě o soudržnosti

„Soudržnost v Evropě do roku 2050“

RADA EVROPSKÉ UNIE,

1. PŘIPOMÍNÁ, že cílem politiky soudržnosti je snižovat rozdíly mezi úrovní rozvoje různých regionů a zaostalost nejvíce znevýhodněných regionů a podporovat celkový harmonický rozvoj Unie;
2. VÍTÁ osmou zprávu o soudržnosti jako cenné hodnocení vývoje v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti v Evropské unii a analýzu přínosu politiky soudržnosti z hlediska integrace, konvergence a konkurenceschopnosti na základě nejaktuálnějších dostupných statistik, jež je v ní obsažena;
3. UZNÁVÁ:
 - že osmá zpráva o soudržnosti přichází v kontextu nejrůznějších krizí, které Evropskou unii ovlivňují (pandemie, přírodní katastrofy, vojenská agrese), a dlouhodobých výzev (jako jsou změny klimatu a demografické změny), jež mají pro soudržnost Evropské unie zásadní hospodářské, environmentální a sociální důsledky;
 - že tyto výzvy a krize mají asymetrický dopad na členské státy a regiony EU, a v důsledku toho mohou prohlubovat rozdíly a nerovnosti a vytvářet různé výzvy pro politiku soudržnosti;

4. BERE NA VĚDOMÍ významný vývoj v posledních deseti letech:
- hospodářská a sociální soudržnost se na úrovni Unie zlepšila, ale konvergenci podporoval zejména poměrně silný růst v mnoha méně rozvinutých regionech, zatímco některé regiony se středními příjmy stagnují;
 - pokud jde o zlepšování zaměstnanosti, bylo dosaženo významného pokroku, avšak regionální rozdíly zůstávají větší než před finanční krizí v roce 2008;
 - rozdíly mezi některými regiony a v jejich rámci přetrvávají a někdy se dokonce zvětšují a zdá se, že některé regiony uvízly v rozvojové pasti;
 - regionální rozdíly v oblasti inovací v Evropě narostly; některé regiony se navíc stále potýkají s nedostatečnou konektivitou, což ovlivňuje jejich schopnost plně využívat výhod vnitřního trhu;
 - inovace, podnikání, digitální rozvoj, ale také řádná správa věcí veřejných a v případě potřeby investice do infrastruktury jsou důležitými prvky pro dlouhodobý hospodářský růst a rozvoj území, pro zlepšení přístupu ke službám a pro kvalitu života občanů;
 - dopady demografických změn (vnitřní a vnější migrace, stárnutí obyvatelstva, vylidňování a odliv mozků) pocítují všechny členské státy, zejména však jsou patrné v méně rozvinutých, venkovských a okrajových regionech;
5. PŘIPOMÍNÁ svůj úzký vztah k politice soudržnosti, která přispívá ke strukturálním reformám a investicím s cílem dosáhnout lepších hospodářských a sociálních výsledků ve všech regionech a která se rozvíjí v dlouhodobém programovém cyklu, a ZDŮRAŽŇUJE, že předmětná zpráva uvádí, že z dlouhodobého hlediska přináší tato politika prospěch všem regionům;

6. ZDŮRAŽŇUJE, že politika soudržnosti jakožto místně orientovaná politika založená na sdíleném řízení, partnerství a víceúrovňové správě by měla náležitě zohledňovat potřeby a potenciál území a umožnit, aby se území zaměřila na investice, které jsou nejdůležitější z jejich pohledu, například prostřednictvím svých strategií místního rozvoje nebo strategií pro inteligentní specializaci, a měla by usilovat o společný rozvoj integrovaných řešení na regionální, subregionální nebo meziregionální úrovni, a to i s ohledem na zkušenosti ze spolupráce získané prostřednictvím programů INTERREG, v zájmu větší odpovědnosti za evropské priority v daném místě;
7. VYZÝVÁ k obecnému povědomí o zásadě „neškodit“ soudržnosti ve všech politikách a iniciativách Unie a při provádění vnitřního trhu, včetně pravidel státní podpory, v souladu s článkem 175 SFEU a VYBÍZÍ Evropskou komisi, aby zvažila zahrnutí posouzení územního dopadu (regionální prověření) do příslušných politik EU jak ve fázi jejich koncepce, tak ve fázi hodnocení.

I – Cílenější priority pro strukturální reakce na hlavní výzvy s využitím nových zdrojů růstu

DOMNÍVÁ SE, že:

8. zelená a digitální transformace jsou hlavními výzvami, které nabízejí nové příležitosti k evropskému růstu, a tak bychom do této oblasti měli směřovat naše investice a zajistit spravedlivé přizpůsobení, aby se zabránilo vzniku nových rozdílů vyplývajících z těchto transformací;
9. inovace, podnikání a diverzifikace hospodářské činnosti, jakož i řádná správa věcí veřejných mohou být klíčovými faktory pro dlouhodobý regionální hospodářský růst a větší odolnost vůči asymetrickým otřesům;

10. S cílem pomoci lidem, podnikům a územím, zejména obcím, ale také malým a středním podnikům pokročit v ekologické transformaci sociálně spravedlivým způsobem, je nutné je podpořit v jejich snaze řešit změnu klimatu, transformaci energetiky a posilovat odolnost vůči klimatickým rizikům, zajistit udržitelné, oběhové hospodářství a čisté životní prostředí bohaté na biologickou rozmanitost a motivovat je k provádění řešení inspirovaných přírodou;
11. Evropský pilíř sociálních práv podporuje a doplňuje opatření členských států v zájmu spravedlivější a inkluzivnější společnosti;
12. Aby občané byli lépe připraveni zvládnout transformace v naší společnosti, měla by být podporována přizpůsobivost a rozvoj nových dovedností, mimo jiné posílením vzdělávání, celoživotního učení a odborné přípravy;
13. S cílem snížit sociálně-ekonomickou zranitelnost a vyloučení by politika soudržnosti měla podporovat integraci nejzranitelnějších osob prostřednictvím kvalitního zaměstnání a vysoce kvalitních sociálních a zdravotnických služeb;
14. Aby bylo možné lépe zohlednit hlavní výzvy spojené s demografickými změnami, měla by být zvláštní pozornost věnována potřebám stárnoucího obyvatelstva, důsledkům pro naše zdravotní a sociální systémy, územím s klesajícím počtem obyvatel a také územím, která se potýkají s četnými problémy souvisejícími s mládeží.

II – Prohloubení soudržnosti jejím pevnějším ukotvením v rámci území

15. DOPORUČUJE, aby politika soudržnosti byla i nadále výrazně místně orientovaná;

16. ZDŮRAŽŇUJE, že politika soudržnosti je jedním z nejdůležitějších nástrojů k posílení rozvoje v méně rozvinutých regionech, jakož i významnou investiční politikou EU, která by měla i nadále podporovat investice nezbytné pro konvergenci a zabránit rozvojové pasti ve všech regionech;
17. PŘIPOMÍNÁ základní zásady článku 174 SFEU, který podporuje harmonický vývoj všech regionů a věnuje zvláštní pozornost venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony;
18. PŘIPOMÍNÁ rovněž článek 349 SFEU, který by měl být použit na podporu rozvoje nejvzdálenějších regionů a na podporu politiky soudržnosti, která uspokojuje jejich specifické potřeby s diferencovanými řešeními, posiluje jejich dosah a využívá inovace, které tato území provádějí;
19. Je TOHO NÁZORU, že ostrovy, okrajová a odlehlá území, včetně nejvzdálenějších regionů, čelí obzvláště závažným problémům, a to i v důsledku zvýšených nákladů na dopravu, a ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba vůči nim zaujmout inkluzivní a specifický přístup s cílem podpořit je při jejich transformaci;
20. VYZÝVÁ K TOMU, aby se dále zkoumala a řešila problematika regionů v rozvojové pasti s cílem překonat problémy, jimž tyto regiony čelí, lépe porozumět strukturálním faktorům, které k rozvojové pasti vedou a jež z ní vyplývají, a zabránit tomu, aby se nové regiony do této pasti dostaly;

21. V návaznosti na dlouhodobou vizi pro venkovské oblasti EU VYBÍZÍ k rozvoji integrovaných místních strategií, přístupu k technické podpoře a budování kapacit na místní úrovni, jakož i ke spolupráci a vytváření sítí na evropské úrovni mezi venkovskými územími, jak je prosazováno v rámci rozvoje Paktu EU pro venkov;
22. OPĚTOVNĚ POTVRZUJE význam udržitelného rozvoje měst, neboť města jsou hnací silou transformace, ale také se v nich soustřeďují značné sociálně-ekonomické nerovnosti, a PODPORUJE vazby mezi městy a venkovem, což vyžaduje, aby strategie rozvoje vycházely z funkčních oblastí a aby byla věnována pozornost úloze, kterou při prevenci zmenšování venkovských oblastí hrají malá a středně velká města, neboť poskytují „ukotvení“ a představují „záchytné body“;
23. PODPORUJE kapitalizaci zkušeností ze spolupráce v rámci programů Evropské územní spolupráce, makroregionálních strategií a strategií pro přímořské oblasti a jejich široké sdílení s cílem řešit výzvy spojené s ekologickou a digitální transformací a integrací místních hospodářských systémů;
24. ZDŮRAZŇUJE velký potenciál zavedených struktur evropské územní spolupráce, a to nejen v krizových situacích, jako je pandemie COVID-19, a PODPORUJE pokračující snahu o posílení přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce mezi evropskými regiony;
25. POUKAZUJE NA TO, že regiony sousedící s Ruskem a Běloruskem, jakož i regiony sousedící s Ukrajinou a Moldavskou republikou, čelí v důsledku ruské agrese na Ukrajině specifickému souboru ekonomických a sociálních problémů;
26. ZDŮRAZŇUJE, že tato situace má významné důsledky pro regiony, které čelí přílivu uprchlíků, a pro EU jako celek, včetně dopadů v oblasti energetiky a inflace na regionální rozvoj.

III – Návrhy na zlepšení účinnosti provádění fondů a přístupu k nim v rámci území

27. ZDŮRAZŇUJE, že politika soudržnosti není krizovým nástrojem; pomohla však regionům zmírnit dopady nedávných krizí, a DOMNÍVÁ SE, že tato politika musí být schopna přizpůsobit se novému vývoji, aniž by tím byly poškozeny její strukturální a dlouhodobé cíle, zejména musí v první řadě využít příslušných ustanovení stávajícího právního rámce;
28. DOMNÍVÁ SE, že ke zjednodušení provádění fondů může přispět stabilita pravidel řízení, kontroly a správy mezi programovými obdobími, ale také jejich jednodušší a důslednější uplatňování;
29. VYZÝVÁ k většímu úsilí v oblasti komunikace s širší veřejností, k dalšímu zjednodušení a k průběžné podpoře a školení potenciálních příjemců nebo partnerů s cílem přiblížit politiku soudržnosti občanům EU, zejména prostřednictvím jejího nového cíle politiky č. 5;
30. ZDŮRAZŇUJE význam budování kapacit, hodnocení a provádění získaných poznatků s cílem neustále zlepšovat účinnost politiky soudržnosti a podporovat programy s pozitivními dopady;
31. VYZÝVÁ k zajištění účinného provádění podpory EU v rámci řádné správy věcí veřejných, transparentním způsobem a v souladu s Listinou základních práv Evropské unie.

IV – Možné úvahy do budoucna

OČEKÁVÁ SE ZÁJMEM:

32. ZAPOČETÍ úvah o budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2027 s cílem navrhnout jednodušší, účinný soubor pravidel a zabránit tendenci výrazně zvyšovat počet fondů;
 33. ZDŮRAZNĚNÍ doplňkovosti a součinnosti, které je třeba společně s dalšími příslušnými evropskými politikami a iniciativami posílit již ve fázi jejich návrhu, aby se zvýšila účinnost těchto politik a snížila administrativní zátěž členských států, regionů a příjemců;
 34. USPOŘÁDÁNÍ pravidelných výměn informací o politice soudržnosti v programovém období 2021–2027 s cílem navrhnout tuto politiku pro období po roce 2027.
-